

Nemzeti intézkedési program a szőlő (*Vitis* nemzetség) kártevőinek terjedésének megelőzésére és ellenőrzésére – fontos útmutató minden szőlőtermesztő és agronómiai szakember számára

Автор(и): Растителна защита
Дата: 15.08.2024 Брой: 8/2024

A szőlőtermesztés Bulgáriában ősidőig nyúlik vissza. A kedvező agrometeorológiai, talaj- és demográfiai feltételek eredményeként hosszú távú tapasztalat halmozódott fel és fejlődött a szőlőtőke növények termesztésében. Mind a termés, mind a kiváló minőségű termék előállítása biztosított, asztali és borászati szőlőfajták esetén egyaránt. A mai magas követelmények nemcsak

a termés mennyisége, hanem az aratott termék minősége, beleértve a megjelenést, az organoleptikus és technológiai tulajdonságokat is a szőlőtermelés fókuszpontjává teszik, és az erőfeszítéseket az egészséges növények termesztése és a növényvédő szerek maradékmentes termék előállítása felé irányítják. Az új kártevők megjelenése, elterjedése és szaporodása az emberek és áruk fokozott mozgása következtében számos nehézséggel és bizonytalansággal szembesíti a szőlőtermesztőket. A szőlőtermesztők által szembesülő egyik fő probléma a termés betegségektől és kártevőktől való védelme. Az agrometeorológiai viszonyoktól függően gazdaságilag jelentős kártevők, mint a szőlő lisztharmata (*Plasmopara viticola*); a szőlő lisztes harmata (*Oidium tuckeri*); a szürkepenész (*Botrytis cinerea*); a szőlő excoriosis betegsége (*Phomopsis viticola*); a szőlőmoly (*Lobesia botrana*); a szőlőpajzstetű (*Pulvinaria vitis*); a sárga szőlőatka (*Eotetranychus pruni* (*Schizotetranychus viticola*)) évente szaporodnak a szőlőültetvényeken és károkat okoznak. Megfelelő körülmények között számos más kártevő is megjelenhet és szaporodhat a szőlőn, amelyek életfolyamataik eredményeként hozzájárulhatnak a termés csökkenéséhez és a termék minőségének romlásához. Az európai növényvédőszer-politika fenntartható használatára vonatkozó új követelmények célja egy ambiciózus program a felhasználásuk jelentős csökkentésére. A "Zöld Megállapodás" és a "Farmtól az Asztalig" stratégiák prioritása a természet védelme, az egészséges élelmiszerek biztosítása és a mezőgazdasági termelők támogatása.

A szőlő (*Vitis* nemzetség) kártevőinek terjedésének megelőzésére és ellenőrzésére vonatkozó Nemzeti Program intézkedéseinek elkészítése célja bizonyos betegségek és kártevők terjedésének korlátozása és az egészséges szőlőültetvények fenntartása. A Program a szőlőtermesztés teljes időszakát lefedi – a "nyugalmi állapot" fenológiai stádiumtól kezdve, a teljes vegetációs időszakon át, egészen a "levélhullás kezdetéig". A Program főként olyan kártevőket vesz figyelembe, amelyek esetében az első védekezési lépések időzítése kiemelten fontos, hogy ne kerüljön sor növényi károsodásokra, veszteségekre és a termék minőségének romlására. Bizonyos kártevők esetében konkrét vegyi védekezési intézkedések végrehajtása van előírva, az alábbiak szerint:

Szőlő lisztes harmata – Oidium tuckeri

A lisztes harmat kórokozója ellen – a téli nyugalmi időszak beállta előtt, az őszi fagyok és a levélhullás előtt, kén hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerrel kell kezelni. A cél a kórokozó (a betegség kórokozója) telelő inokulumának csökkentése a szőlőtőkén, amely biztosítja a növények normális fejlődését a vegetációs időszak elején, és csökkenti az időszaki kezelések számát. Ez egy olyan növényvédelmi intézkedés, amely nem népszerű a bolgár szőlőtermesztők körében, de az európai vezető szőlőtermesztő országok alkalmazzák. A javaslatot a Plovdivi Mezőgazdasági Egyetem tudósai tették meg végzett kutatásaik eredményeként.

Szőlő excoriosis betegsége – Phomopsis viticola

A növények kezelése a szőlő excoriosis betegségének kórokozója (*Phomopsis viticola*) ellen a vegetációs időszak legeslegelején (a "rügyduzzadás kezdete" fenológiai stádiumtól a "harmadik levél kibontakozása" fenológiai stádiumig) egy másik kulcsfontosságú pillanat, amelyet a szőlőtermesztők gyakran elmulasztanak, holott a betegség különösen káros a fiatal hajtásokra. Az elsődleges rügyek elhalásához, a karok meghosszabbodásához és elhalásukhoz vezet.

Szőlőpajzstetű – Pulvinaria vitis

Különös figyelmet szentel a Program a "vektoroknak" – azoknak a szervezeteknek, amelyek átviszik és terjesztik a növénybetegségek (vírusos, fitoplazmás) kórokozóit. A szőlőpajzstetű (*Pulvinaria vitis*) számos szőlővírusos betegség vektora. A Program a kártevő telelő populációjának csökkentését írja elő paraffinolaj hatóanyagú növényvédőszer alkalmazásával.

Szőlő aransárga hervadása (Flavescence dorée)

A Program biztosítja a vektor, az amerikai szőlőlevélbolha (*Scaphoideus titanus*) ellenőrzését, amely a *Flavescence dorée phytoplasma-PHY64* fitoplazma hordozója, a szőlő aransárga hervadásának (*Flavescence dorée*) kórokozója. A fitoplazma szerepel a 2019/2072/EU végrehajtási rendelet II. mellékletében, az "Uniós karantén kártevők listájában és a hozzájuk tartozó kódokban"; B. rész – "Az Unió területén előforduló ismert kártevők". A fitoplazma hordozója, az amerikai szőlőlevélbolha kimutatható volt Bulgária területén. Néhány európai ország (Franciaország) már alkalmaz kötelező rovarirtó kezelésre vagy szőlőtőkék egészségügyi kiirtására vonatkozó programokat a szőlő aransárga hervadásának (*Flavescence dorée phytoplasma*) terjedésének korlátozása céljából.

Ez a Nemzeti Program agronómiai szakemberek és gazdálkodók számára készült.

A Programot a Növényvédelmi Törvény 2. cikke és a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Miniszter RD 09-629/27.06.2023. számú rendelete alapján dolgozta ki egy munkacsoport, amelyben a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium; a Bolgár Élelmeszer-biztonsági Ügynökség; a Regionális Élelmeszer-biztonsági Igazgatóságok – Burgas; Varna; Pazardzhik; Plovdiv; Stara Zagora; az Élelmeszerlánc Kockázatértékelő Központ (RACFC) – Szófia; a Plovdivi Mezőgazdasági Egyetem;

az Erdészeti Egyetem "Agronómiai Kar" – Szófia; a Szőlészeti és Borászati Intézet (IVE) – Pleven képviselői vettek részt.

Tekintse meg a szőlő (Vitis nemzetség) kártevőinek terjedésének megelőzésére és ellenőrzésére vonatkozó Nemzeti Program intézkedéseit **ITT**